

Likestilling i praksis - like muligheter for kvinner og menn

Taler
Solveig Horne

Dato
9 oktober 2015

Sted
Stortinget

Omstendigheter
Fremleggelse av likestillingsmeldingen

1 Velkommen!

Jeg har gledet meg til denne dagen der jeg skal presentere regjeringens likestillingsmelding.

5

Jeg er både stolt og glad at jeg som første FrP-statsråd legger frem denne.

Regjeringen er opptatt av likestilling.

10 For regjeringen er det viktig å styrke likestillingen, og skape et bedre diskrimineringsvern for alle.

Derfor er jeg også glad for at vi neste uke sender en felles likestillings- og ikke-diskrimineringslov på høring.

15

I meldingen "Likestilling i praksis" presenterer vi retningen for regjeringens politikk på området. Det er et langsiktig og målrettet arbeid.

20

Norge har kommet langt når det gjelder likestilling. Men vi har fremdeles utfordringer som etter tiår med likestillingspolitikk fortsatt er uløste.

Regjeringen har valgt å rette innsatsen mot fem områder der det fremdeles er tydelige likestillingsutfordringer:

25

- vold og overgrep,
- oppvekst og utdanning,

- arbeidsliv,
- helse,
- næringsliv og entreprenørskap.

30

Meldingen bygger videre på de strukturene vi har i dag.

Likestilling bidrar til et bedre samfunn for alle.

- 35 Likestilling handler om både kvinner og menn. Denne meldingen handler om deg og meg.

Denne meldingen har derfor et gjennomgående innvandrerperspektiv og et mannsperspektiv.

40

Mener vi alvor med likestilling må vi også ta tak i de utfordringene som angår gutter og menn i dag.

- 45 Det gjelder den høye andelen gutter som ikke fullfører videregående opplæring, og at gutter ofte velger mer kjønnsstradisjonelt enn jenter når det gjelder utdanning og arbeid.

Mange av utfordringene vi ser på integreringsfeltet, er også likestillingsutfordringer.

50

Jeg er opptatt av at det som er vunnet i likestillingen skal gjelde for hele befolkningen, også de med innvandrerbakgrunn.

- 55 Det å ha mulighet til å ta utdanning og forsørge seg selv, frihet fra vold og uønsket sosial kontroll, er ikke bare grunnleggende for integrering, men også for likestilling.

Likestilling angår oss alle.

- 60 Likestilling er et felles samfunnsansvar.

Likestilling skapes ikke av det offentlige alene.

Det krever innsats fra flere enn myndighetene.

Likestilling skapes på arbeidsplassene, der folk bor og i samarbeid med frivilligheten.

- 70 Derfor er det viktig å støtte opp om de gode initiativene, prosjektene og forbildene som bidrar positivt til likestilling og til å endre tradisjonelle mønstre som vi ser.

Regjeringen vil fjerne hindringer som begrenser kvinner og menns valgfrihet.

75

Kvinner og menn har i dag like rettigheter, men vi må sørge for at de også opplever at de har like muligheter.

Det holder ikke at bare jeg som likestillingsminister jobber med likestilling.

80

Like muligheter for jenter og gutter er en del av hele regjeringens arbeid, og krever en innsats fra alle statsråder på deres felt.

Derfor er jeg glad for at hele regjeringen har bidratt inn i arbeidet med denne meldingen.

85

Hvorfor er likestilling viktig?

Fordi alle skal ha like muligheter og frihet til å treffe egne valg - også i praksis.

90

Fordi både gutter og jenter skal ha mulighet til å velge hva de vil bli

Fordi både kvinner og menn, skal ha mulighet til bidra til samfunnet

- 95 Fordi alle skal ha mulighet til en heltidsjobb - og det skal være mulig å kombinere familieliv og arbeidsliv

Fordi både kvinner og menn skal ha mulighet til å bli ledere og skape sin egen arbeidsplass

100

Fordi alle har rett til å leve et liv fritt for vold og overgrep

Fordi både kvinner og menn har rett til et likeverdig helsetilbud

105

Fordi likestilling grunnleggende sett er et spørsmål om rettferdighet for hvert enkelt individ.

Arbeidet stopper ikke når vi legger frem denne meldinga. Jobben vår fortsetter.

110

Så hva gjør vi?

Forventningene til menn og kvinner har endret seg de siste ti-årene, men mange av valgene den enkelte tar, påvirkes fremdeles av forventninger knyttet til kjønn.

115

Tradisjonelle oppfatninger om hvordan gutter og jenter bør oppføre seg, og se ut, blir uttrykt i skolegården og i den offentlige debatten. Forventningene kan skape begrensninger rundt den enkeltes valgfrihet.

120

Jenter og gutter skal kunne velge utdanning og yrke etter interesser og evner.

Vi vet at mange gutter sliter på skolen.

125

Karakternivå, nasjonale prøver og internasjonale tester forteller, med noen unntak, at jenter gjør det best på skolen.

Karakterer fra ungdomstrinnet er den faktoren som sterkest påvirker om elevene fullfører videregående opplæring.

130

Rundt 30 prosent av elevene fullfører ikke videregående opplæring i løpet av fem år.

Et flertall av disse er gutter.

135

Frafallet er spesielt stort på yrkesfagene og blant dem som har innvandrerbakgrunn.

Samtidig ser det ut til at gutter som ikke fullfører, oftere kommer seg i arbeid, sammenlignet med jenter som ikke har fullført videregående skole.

140

Vi trenger mer arbeidskraft på flere områder fremover.

145 Vi trenger flere kvinner som ingeniører og som ledere, og flere menn som sykepleiere og lærere.

På en rekke områder som tidligere var mannsdominert, som medisin- og jussutdanningene, har det allerede skjedd store endringer, jentene er nå i flertall
150 blant studentene.

Men særlig på mange fagutdanninger er det fortsatt en stor overvekt av ett kjønn. Guttene dominerer på Bygg og anlegg, mens jentene er i overvekt på Helse og oppvekst.

155

Hva gjør regjeringen?

- Vil øke kompetansen om likestilling i barnehagene - det er viktig at vi begynner tidlig
- 160 - Vil øke rekruttering av menn som barnehagelærere, slik at barna får gode rollemodeller av begge kjønn
- Vil styrke kunnskapsgrunnlaget om kjønnsforskjeller i læring, gjennomføring og utdanningsvalg
- Vil se på rådgivningen som unge får i skolen og via nettsider
- 165 - Og et av tiltakene som regjeringen la fram i budsjettet denne uka er støtte til Jenter og teknologi som skal bidra til å rekruttere flere jenter til realfagene

Arbeidsinntekt er den viktigste måten å forsørge seg på.

170 Det skal lønne seg å jobbe.

Det å kunne forsørge seg selv er grunnleggende for likestilling.

Familiepolitikk er viktig for regjeringen. Familiene er samfunnets sterkeste
175 sosiale fellesskap. Vi skal gi familiene valgfrihet og fleksibilitet.

Kvinner og menn har i dag en unik mulighet til å kombinere arbeid med familie.

180 Regjeringen vil fremme en egen stortingsmelding om familiepolitikken til våren.

185 Norge er i toppen når det gjelder yrkesdeltakelse både for kvinner og menn. Det er en styrke for oss som nasjon.

Men arbeidsmarkedet har klare skiller etter kjønn.

190 Vi har et kjønnsdelt arbeidsmarked. Kvinner og menn er i stor grad konsentrert i forskjellige yrker og arbeider i forskjellige næringer.

Dette fører til lite fleksibilitet i arbeidsmarkedet. Det skaper begrensninger for den enkelte og for samfunnet.

195 Kvinner har svakere tilknytning til arbeidsmarkedet. Regjeringen vil fremme et arbeidsliv som gjør det mulig for dem som ønsker det å arbeide heltid.

Bestemmelsene om arbeidstid i arbeidsmiljøloven er endret sånn at det blir større muligheter til å finne løsninger lokalt - mellom arbeidsgivere og arbeidstakere.

Forsøk har gitt oss mye kunnskap om hvordan man kan jobbe for mer heltid. Det er viktig at virksomhetene tar i bruk denne kunnskapen.

205 Deltidsarbeid er mer utbredt i sektorer der kvinner er i flertall.

Større muligheter til å arbeide heltid vil sannsynligvis også bidra til at flere menn ønsker å jobbe i yrker som i dag er kvinne-dominert.

210 Kvinnens sykefravær er høyere enn menns. Det finnes ingen entydige svar på årsakene eller forklaringer til dette. Regjeringen vil videreføre og iverksette tiltak som kan bidra til å redusere sykefraværet.

Økt bruk av gradert sykmelding og krav til aktivitet er sentrale tiltak.

215 Flere integreringsutfordringer er også likestillingsutfordringer. Lav arbeidsdeltakelse, særlig blant minoritetskvinner, er en likestillingsutfordring.

Hva gjør regjeringen?

220

- Legger til rette for mer heltidsarbeid gjennom å følge opp endringene i arbeidsmiljøloven, særlig i arbeidstidsbestemmelsene.
- Fortsetter arbeidet for å redusere sykefraværet
- 225 - Samarbeidet med arbeidslivets parter om likestilling i arbeidslivet er viktig og skal videreutvikles
- Støtter pilotprosjekt om indikatorer for likestilling.
- Har styrket, og fortsetter å styrke, Jobbsjansen for å få flere innvandrerkvinner i arbeid
- 230 - Gjennomgår nå norskopplæring og introduksjonsprogram for at enda flere nyankomne kommer i videre utdanning eller arbeid

Det er ikke mulig å snakke om likestilling uten å snakke om vold.

- 235 Vold og overgrep er en av samfunnets største likestillingsutfordringer.

Alt for ofte leser og hører vi om hendelser som er eksempler på hvor alvorlig dette er.

- 240 Vold og overgrep hindrer like muligheter og har alvorlige konsekvenser for den enkelte og for samfunnet.

- Alt for mange er utsatt for vold i nære relasjoner og for seksuelle overgrep. Rundt 10 prosent av norske kvinner rapporterer at de har vært utsatt for voldtekt. Mørketallene er imidlertid store.
- 245

Jeg er bekymret over at det er så mange voldtektsofre som ikke orker eller ser håp i å anmelde overgrepet, eller som ikke søker helsehjelp.

- 250 Volden gir alvorlige, langvarige helseplager og reduserer den enkeltes trygghet og livskvalitet. Kvinner er mest utsatt for vold i nære relasjoner, voldtekt og overgrep. Jenter er særlig utsatt, men også gutter og menn opplever vold i nære relasjoner og seksualisert vold.

- 255 Hva gjør regjeringen?

- Styrker innsatsen mot vold i nære relasjoner gjennom å få opp mer kunnskap
- Videreutvikler politiets arbeid mot vold i nære relasjoner
- Vil styrke det kommunale krisesentertilbudet til utsatte grupper

- Vi skal utvikle offeromsorgen og bedre koordineringen i det offentlige hjelpeapparatet
- Styrke innsatsen mot voldtekt

265 Noen unge opplever særlige utfordringer:

- Innsatsen mot tvangsekteskap skal styrkes
 - Vi skal gjennomgå lovverket
 - Vi styrker bo- og støttetilbudet ytterligere
- 270 - Innsatsen mot kjønnslemlestelse skal videreføres

Hatefulle ytringer begrenser den enkeltes muligheter til å delta i den offentlige debatten. De rammer ikke bare den enkelte, men hele samfunnet.

275 - Regjeringen vil styrke kunnskapsgrunnlaget om hatefulle ytringer.

God helse er viktig. Det er flere likestillingsutfordringer på helseområdet, særlig knyttet til kvinners helse.

280 Historisk har sykdommer som i størst grad rammer menn fått større oppmerksomhet enn sykdommer der kvinner er i flertall.

Det gjør at samfunnet har mangelfull kunnskap om sykdommer som i stor grad rammer kvinner.

285 Regjeringen vil motvirke forskjeller i helsetilbudet mellom kvinner og menn.

Vi må i større grad anerkjenne betydningen av kjønn innen forskning, utdanning og tjenester relatert til helse og omsorg.

290 Dette kjønnsperspektivet må bli bedre integrert i alle deler av helse- og omsorgstjenesten.

Vi trenger mer kunnskap om årsaker til, og forskjeller i helse mellom kvinner og menn. Dessuten må kunnskapen vi allerede har, tas i bruk.

295

Hva gjør regjeringen?

- 300 - Vil prioritere forskning på eldre kvinners helse, arbeidsliv og helse og minoritetskvinners helse
- Vil øke kunnskapen om årsakene til uønskede forskjeller i helse og tjenestetilbud mellom kvinner og menn
- Vil sørge for bedre forebygging, diagnostikk, behandling og mestring av sykdommer som fører til langvarige sykemeldinger og uførhet blant kvinner
- 305 - Vil sørge for tiltak rettet mot eldre kvinners helseutfordringer
- Vil sørge for at helse- og omsorgstjenestene blir rettet mot menn og kvinners ulike behov
- Gir gratis HPV-vaksine (humant papillomavirus) for jenter opp til 26 år

310

Det er færre kvinner enn menn som ledere, styremedlemmer og entreprenører i næringslivet.

Skillene i arbeidsmarkedet handler ikke bare om ulike næringer og yrker.

315

Kvinner er i mindre grad representert i ledelsen av større bedrifter og i styrer der reglene om kjønnsrepresentasjon ikke gjelder.

320

Færre kvinner starter som gründere. Dette tyder på at samfunnet ikke lykkes godt nok med å ta hele befolkningen i bruk når det gjelder innovasjon, verdiskaping og ledelse.

Vi må bruke talentene og ressursene fra hele befolkningen. Norge trenger flere kvinner som gründere, i ledelse og i styrer.

325

Hva gjør regjeringen?

330

- Gründerplanen som næringsministeren legger fram om kort tid, vil ha tiltak for å fremme flere kvinner og større mangfold blant gründere i Norge.
- CORE (Kjernemiljø for likestillingsforskning) skal etablere et måleinstrument for kjønnsbalanse i topplederstillinger i næringslivet.
- Ta initiativ til et utredningsprogram som undersøker forskjeller i andel kvinner i lederstillinger mellom ulike sektorer, og årsaker til dette
- Følger opp føringene fra Eierskapsmeldingen.

335

Regjeringens likestillingsarbeid handler også om det vi gjør internasjonalt. Norge skal være en tydelig stemme som taler kvinners og jenters sak ute i verden.

340

Gjennom tydelige prioriteringer i bistandsarbeidet, og innsats i ulike internasjonale fora, bidrar Norge til at jenter og kvinner over hele verden får bedre levekår.

345

Regjeringen foreslår i neste års budsjett å øke den totale bistanden til global utdanning til rundt 2,85 milliarder kroner for 2016.

Det er en økning på 1,15 milliarder, eller 68 prosent, siden 2013.

350

Det har vært solid fremgang i å få flere jenter inn i grunnskolen, men i mange land er det fortsatt altfor få jenter som fullfører videregående skole. Regjeringen vil derfor fortsette å prioritere utdanningstiltak rettet mot jenter.

355

Det Norge gjør for likestilling nasjonalt, gir oss en viktig stemme for likestilling internasjonalt. Norge blir lyttet til i spørsmål om kvinners rettigheter og likestilling. Det forplikter.

Regjeringen vil ivareta kvinners rettigheter og likestillingsperspektivet i bredden av utenriks- og utviklingspolitikken.

360

Hva gjør regjeringen?

365

- Prioriterer å sikre at jenter får samme tilgang til utdanning som gutter
- Viderefører et sterkt engasjement for å bekjempe dødelighet og styrke helsetilbudene for kvinner og jenter
- Styrker den internasjonale innsatsen mot kjønnslemlestelse av jenter
- Forsetter arbeidet mot barne- og tvangsekteskap
- Vil arbeide for internasjonal aksept for seksuelle og reproduktive rettigheter

370

Denne meldingen gir retning for regjeringens likestillingspolitikk.

Det er et langsiktig og målrettet arbeid, som vi allerede har startet på.

375

Det betyr at noen tiltak har vi allerede satt i gang, noen tiltak er foreslått i statsbudsjettet for neste år, og andre vil settes i verk i årene som kommer.

Regjeringen har valgt å rette innsatsen der det fremdeles er tydelige utfordringer
380 ; som etter tiår med likestillingspolitikk fortsatt er uløste.

Likestilling angår oss alle.

Det er et felles samfunnsansvar.

385 Likestilling skapes ikke av det offentlige alene.

Det krever innsats fra flere enn offentlige myndigheter.

390 Derfor er det viktig å støtte opp om de gode initiativene, prosjektene og
forbildene som bidrar positivt til likestilling og til å endre tradisjonelle mønstre
som vi ser.

Kvinner og menn har i dag like rettigheter, men vi må sørge for at de også
opplever at de har like muligheter.

395

Kilde

www.regjeringen.no

Emner

Fremleggelse, Likestilling

400

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/likestilling-i-praksis-like-muligheter-for-kvinner-og-menn>

405

410

415